

LIBER TERTIUS,

DE PROPRIIS EXPERIMENTIS.

CAPUT I.

De AERE ejusque Origine, naturâ & qualitatibus.

Deo meliori cognitione nostrorum Experimentorum, p̄mittimus quædam nova ac certa, de Aere, quæ primum prælibanda, in sequentibus autem capitibus demonstranda sunt.

Aer est virtus quædam corporea, ex Aquâ ut & Terrâ, aliisque rebus corporeis, effluens in Spatium circumstans (*videatur etiam cap. I. lib. 4.*) Seu: Aer est nihil aliud quam exspiratio vel odor aut effluvium Aquarum, Terrarumque & aliarum rerum corporearum: Cum primis autem quando aqua, aliaque res humida concutitur, conquassatur vel atteritur (sicut experimur, per aquarum lapsum posse ventum & organorum sonum excitari) Item quando fit fermentatio aut putrefactio corporis humili, tunc eò magis effluit odor vel exspiramentum aliquod corporeum, quod nihil aliud quam aer est. Unde non propriè Elementum dici potest, quia saltem Effluvium est.

Communior Aer ex Aqua Terra que effluens, etiam si nihil aliud quam odor Telluris sit, tamen Olfactu à nobis non percipitur, quia à prima luce & ineunte vita, aeri non solum assuescimus, sed etiam in illo vivimus. Contra verò quidquid odoris ab aliis rebus odoriferis communi aeri se immiscet, olfacimus, & quidem diversimodè, pro rerum ac naturæ nostræ qualitate.

Omnis Aer seu Odor, corporeum quidem aliquid est, sed valde tenui, & ad extendendum vel dilatandum sese, aptum.

Totus Aer circa Tellurem, est corporeæ ejus virtutis, Orbis; seu: Est effluvium corporeum, Terrenum Globum ambiens, in quo simul sustentantur omnia Animalia super Terrâ.

Quidquid aeris vel odoris, ex aqua aliisque rebus semel natum est, nunquam fit aqua, sed manet aer, etiam si res humidæ per calorem Solis aut ignis in hoc inferiori aere dispergantur, & per condensationem iterum in aquam redigantur, tamen aer, non in aquam convertitur: Sicut id oculiter quoque percipiendum, tam Experimento *seq. cap. II.* alibique: ut & hyeme tempore valde frigido quando aer scintillulis instar atomorum quasi scintillat, quod fit ab aqua illa tenui in aere dispersa ac pendula, quæ tunc congelatur atque separatur ab aere, aer autem nunquam congelatur.

Aer, secundum intensiorem aut remissiorem calorem se extendit atque dilatatur vel magis vel minus; consequenter calidus aer majus Spatium occupat, & contra: Quam alterationem communiter Philosophi rarefactionem aeris dicunt, sed impro priè; quia aer non ita extenditur, ut fiat per se rarer, tenuior vel subtilior ad penetrandum aliquid durum, sed saltem ad majus occupandum Spatium; Unde evanescente calore iterum constringitur vel minuitur; proindeque non fit plus aut minus aeris, sed calor est quem aer majori vel minori gradu adsumit, & etiam deponit, quando scil. calor evanescit.

Sicut autem per calorem dilatatur aer, sic per majorem & majorem caloris remissionem, hoc est ob frigiditatem

*Quid sit
Aer.*

*Aer non est
Elementum*

*Aer Olfac-
tus non per-
cipitur.*

*Aer est cor-
poreum
quid.*

*Quidaærea
Sphæra.*

*Aer nun-
quam redi-
gitur in
Aquam.*

*Aer per Ca-
lore dilata-
tur.*

*Aer per fri-
giditatem
condensa-
tur.*